SYLABUS

dotyczy cyklu kształcenia 2026-2029

(skrajne daty)

Rok akademicki **2027/2028, 2028-2029**

1. Podstawowe informacje o przedmiocie

Nazwa przedmiotu	**MEDYCZNE CZYNNOŚCI RATUNKOWE U DOROSŁYCH**
Kod przedmiotu*	MCR
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Katedra Ratownictwa Medycznego
Kierunek studiów	Ratownictwo medyczne
Poziom studiów	Studia I stopnia
Profil	Praktyczny
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	II ROK, Semestr 3 i 4 III ROK, Semestr 5
Rodzaj przedmiotu	Przedmiot w zakresie nauk klinicznych
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr n. o zdr. Jerzy Kiszka
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	

*** -***opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce*

1.1.Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	**Liczba pkt. ECTS**
3	30	-	-	60	-	-	-	-	4
4	30	-	-	60	-	-	-	-	4
5	30	-	-	60	-	-	-	-	4
RAZEM	90	**-**	-	180	-	-	-	-	**12**

1.2. Sposób realizacji zajęć

✓ **zajęcia w formie tradycyjnej**

✓ **zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Semestr 3 wykład – zaliczenie bez oceny, ćwiczenia – zaliczenie z oceną

Semestr 4 wykład – zaliczenie bez oceny, ćwiczenia – zaliczenie z oceną

Semestr 5 wykład – egzamin, ćwiczenia – zaliczenie z oceną

2.Wymagania wstępne

Zaliczenie przedmiotu procedury ratunkowe przedszpitalne.

3. cele, efekty uczenia się , treści Programowe i stosowane metody Dydaktyczne

3.1 Cele przedmiotu

C1	Przekazanie wiedzy, zasad i standardów postępowania w zakresie medycznych czynności ratunkowych u dorosłych

C2	Kształcenie umiejętności wykorzystania standardów i algorytmów postępowania ratowniczego w stanach zagrożenia życia. Opanowanie umiejętności prowadzenia medycznych czynności ratunkowych u pacjentów dorosłych.
C3	Kształtowanie postawy studenta do pogłębiania wiedzy i doskonalenia umiejętności z zakresu medycznych czynności ratunkowych.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych [1]
Wiedza: absolwent zna i rozumie		
EK_01	rodzaje środków przymusu bezpośredniego i zasady ich stosowania w systemie ochrony zdrowia	**C.W13**
EK_02	techniki symulacji medycznej w niezabiegowych dziedzinach medycyny	**C.W22**
EK_03	zasady badania podmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i świadczeń medycznych innych niż medyczne czynności ratunkowe	**C.W25**
EK_04	zasady badania fizykalnego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i udzielania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe	**C.W26**
EK_05	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w hipotermii oraz jej przyczyny i objawy	**C.W40**
EK_06	zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia medycznych czynności ratunkowych albo odstąpienia od nich, w tym w przypadku rozpoznania śmierci	**C.W54**

EK_07	wskazania do ułożenia pacjenta w pozycji właściwej do jego stanu lub odniesionych obrażeń	**C.W56**
EK_08	przyczyny i objawy nagłego zatrzymania krążenia	**C.W57**
EK_09	zasady prowadzenia zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dorosłych	**C.W59**
EK_10	wskazania do defibrylacji manualnej oraz kardiowersji i elektrostymulacji u pacjentów z niestabilnością hemodynamiczną i techniki ich wykonywania	**C.W68**
EK_11	zasady monitorowania czynności układu oddechowego i układu krążenia metodami nieinwazyjnymi	**C.W70**
EK_12	procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, z uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie produktów leczniczych	**C.W80**
EK_13	techniki przygotowania pacjenta do transportu i opieki medycznej podczas transportu	**C.W83**
EK_14	postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u dorosłych	**C.W85**
EK_15	zasady transportu pacjenta z obrażeniami ciała	**C.W90**
EK_16	zastosowanie symulacji medycznej w nauczaniu procedur zabiegowych	**C.W98**
EK_17	zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej i wodno-elektrolitowej oraz zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w takich zaburzeniach	**C.W99**
EK_18	procedury specjalistyczne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR	**C.W102**

EK_19	zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach czaszkowo- -mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu	**C.W105**
EK_20	zasady prowadzenia dokumentacji medycznej w praktyce ratownika medycznego	**C.W125**
Umiejętności: absolwent potrafi		
EK_21	ocenić stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	**C.U1**
EK_22	przeprowadzić wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych	**C.U7**
EK_23	wykonać badanie elektrokardiograficzne (EKG) i zinterpretować jego zapis w podstawowym zakresie	**C.U13**
EK_24	obliczać dawki produktów leczniczych oraz przygotowywać do podania i podawać produkty lecznicze pacjentowi	**C.U19**
EK_25	podawać produkty lecznicze stosowane w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, w tym anestetyczne, zwiotczające, analgetyczne, wpływające na profil krzepnięcia krwi, fibrynolityki, aminy presyjne oraz wybrane antybiotyki	**C.U20**
EK_26	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego	**C.U27**
EK_27	stosować leczenie przeciwbólowe	**C.U29**
EK_28	ocenić stopień nasilenia bólu według skal oceny bólu	**C.U30**
EK_29	prowadzić podstawowe czynności resuscytacyjne u dorosłych i dzieci, w tym niemowląt i noworodków	**C.U38**
EK_30	prowadzić zaawansowane czynności resuscytacyjne u dorosłych, z uwzględnieniem	**C.U39**

	prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację	
EK_31	udrażniać drogi oddechowe metodami bezprzyrządowymi	**C.U41**
EK_32	udrażniać drogi oddechowe przyrządowymi metodami nadgłośniowymi	**C.U42**
EK_33	wykonać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej u pacjenta ze stwierdzonym nagłym zatrzymaniem krążenia	**C.U43**
EK_34	wdrożyć tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech	**C.U45**
EK_35	tamować i zaopatrywać krwawienia lub krwotoki z użyciem opatrunków zwykłych, hemostatycznych i opaski uciskowej	**C.U48**
EK_36	prowadzić wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego	**C.U49**
EK_37	prowadzić wentylację zastępczą z użyciem respiratora transportowego	**C.U50**
EK_38	wykonać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego	**C.U52**
EK_39	wykonać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca	**C.U53**
EK_40	oceniać nagłe stany neurologiczne u pacjenta	**C.U54**
EK_41	wykonać dostęp doszpikowy przy użyciu gotowego zestawu	**C.U55**
EK_42	wdrożyć odpowiednie postępowanie w odmie opłucnowej zagrażającej życiu	**C.U59**
EK_43	identyfikować obrażenia ciała i wdrażać postępowanie ratunkowe, z uwzględnieniem obrażeń wielomiejscowych i wielonarządowych	**C.U66**
EK_44	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	**C.U69**

EK_45	prowadzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych	**C.U70**
EK_46	rozpoznać pewne znamiona śmierci i stwierdzić zgon pacjenta	**C.U71**
EK_47	prowadzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe udzielane przez ratownika medycznego z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego	**C.U76**
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do		
EK_48	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem	**K_01**
EK_49	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	**K_02**
EK_50	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb	**K_03**
EK_51	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole, w tym z osobami wykonującymi inne zawody medyczne, oraz w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	**K_04**
EK_52	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	**K_05**
EK_53	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych	**K_06**

	opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	
EK_54	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	**K_07**

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne Semestr 3	
1.	Ocena miejsca zdarzenia
2.	Prowadzenie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych
3.	Przyczyny i objawy nagłego zatrzymania krążenia. Prowadzenie zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych u osoby dorosłej.
4.	Odwracalne przyczyny zatrzymania krążenia (4H, 4T)
5.	Opieka poresuscytacyjna. Wentylacja zastępcza ręczna lub mechaniczna z użyciem respiratora
6.	Rozpoznanie pacjentów w stanie zagrożenia życia (badanie ABCDE)
7.	Postępowanie ratownicze w częstoskurczach
8.	Postępowanie ratownicze w bradykardii
9.	Przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej. Ostry zespół wieńcowy i rozwarstwienie aorty
10.	Objawy i postępowanie w niewydolności krążenia, obrzęku płuc i zatorowości płucnej
11.	Prowadzenie dokumentacji w przypadku zgonu pacjenta i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych

Treści merytoryczne Semestr 4	
1.	Postępowanie we wstrząsie anafilaktycznym
2.	Postepowanie w zaburzeniach wodno-elektrolitowych oraz w zaburzeniach równowagi kwasowo-zasadowej
3.	Postępowanie ratownicze w śpiączce metabolicznej i stanach nagłych pochodzenia endokrynologicznego
4.	Rozpoznawanie i leczenie hipotermii
5.	Postępowanie ratownicze w zatruciach
6.	Postepowanie w tonięciu
7.	Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania w astmie oskrzelowej, zaostrzeniu POChP, odmie opłucnowej
8.	Ocena stanu neurologicznego i protokoły badania. Postępowanie ratownicze w chorobach układu nerwowego.
9.	Rodzaje środków przymusu bezpośredniego i zasady ich stosowania w systemie ochrony zdrowia
10.	Badanie pacjenta z chorobami przewodu pokarmowego. Postępowanie ratownicze w chorobach przewodu pokarmowego

Treści merytoryczne Semestr 5	
1.	Bezpieczeństwo i ocena miejsca zdarzenia
2.	Badanie urazowe pacjenta po urazie (ITLS)
3.	Wstrząs – patofizjologia, rodzaje i leczenie
4.	Urazy głowy
5.	Urazy kręgosłupa
6.	Urazy klatki piersiowej
7.	Urazy brzucha i miednicy
8.	Urazy kończyn (złamania, skręcenia, zwichnięcia, rany)
9.	Oparzenia
10.	Urazy u kobiet ciężarnych i osób starszych

11.	Zatrzymanie krążenia u poszkodowanego po urazie

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne Semestr 3	
1.	Nagłe zatrzymanie krążenia – rytmy defibrylacyjne
2.	Nagłe zatrzymanie krążenia – rytmy niedefibrylacyjne
3.	Opieka poresuscytacyjna
4.	Schemat badania ABCDE
5.	Zaburzenia rytmu serca – częstoskurcze. Postępowanie z pacjentem niestabilnym
6.	Zaburzenia rytmu serca – częstoskurcze. Postepowanie z pacjentem stabilnym
6.	Zaburzenia rytmu serce – bradykardia. Postępowanie z pacjentem niestabilnym
7.	Zaburzenia rytmu serce – bradykardia. Postepowanie z pacjentem stabilnym
8.	Postepowanie ratownicze w zawale mięśnia sercowego z uniesieniem odcinka ST(STEMI)
9.	Postepowanie ratownicze w zawale mięśnia sercowego bez uniesieniem odcinka (NSTEMI)
10.	Prowadzenie dokumentacji w przypadku zgonu pacjenta i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych

Treści merytoryczne Semestr 4	
1.	Postępowanie ratownicze we wstrząsie anafilaktycznym
2.	Postepowanie w zaburzeniach wodno-elektrolitowych (w tym Hiperkaliemia, Hipomagnezemia)

3.	Postępowanie ratownicze w w stanach nagłych związanych z cukrzycą
4.	Rozpoznawanie i leczenie hipotermii
5.	Postępowanie ratownicze w zatruciach
6.	Postepowanie ratownicze w tonięciu
7.	Postępowanie ratownicze w zaostrzeniu astmy oskrzelowej i POCHP
8.	Ocena stanu neurologicznego i protokoły badania. Postępowanie ratownicze w chorobach układu nerwowego.
9.	Rodzaje środków przymusu bezpośredniego i zasady ich stosowania w systemie ochrony zdrowia
10.	Badanie pacjenta z chorobami przewodu pokarmowego. Postępowanie ratownicze w chorobach przewodu pokarmowego

Treści merytoryczne Semestr 5	
1.	Ocena miejsca zdarzenia i badanie urazowe pacjenta
2.	Interwencje krytyczne (tamowanie krwotoków, odbarczanie odmy prężnej, unieruchamianie na desce ortopedycznej, prowadzenie wentylacji, ewakuacja poszkodowanego)
3.	Postępowanie we wstrząsie
4.	Postępowanie ratownicze w urazach głowy
5.	Postępowanie ratownicze w urazach kręgosłupa
6.	Postępowanie ratownicze w urazach klatki piersiowej
7.	Postępowanie ratownicze w urazach brzucha i miednicy
8.	Postepowanie ratownicze w oparzeniach i porażeniu prądem
9.	Urazy u kobiet ciężarnych i osób starszych
10.	Zatrzymanie krążenia u poszkodowanego po urazie

3.4 Metody dydaktyczne

WYKŁAD: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, metody kształcenia na odległość

ĆWICZENIA: ćwiczenia w pracowni umiejętności na symulatorach, ćwiczenia praktyczne, praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja, analiza przypadków),gry dydaktyczne, metody kształcenia na odległość, wykorzystanie platformy i usług MS Teams, ćwiczenia w pracowniach Centrum Symulacji Medycznej UR z wykorzystaniem symulatorów wysokiej wierności i debrifingu

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01 – EK_20	Kolokwium (test), esej, raport. W semestrze 5 studenci piszą dwa kolokwia śródsemestralne z materiału objętego wykładami. Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, 50 pytań)	Wykład
EK_21 – EK_54	Kolokwium bieżące. Zaliczenie umiejętności praktycznych w trakcie symulowanej akcji ratowniczej	Ćwiczenia
EK_21 – EK_54	Obserwacja postaw i zachowań studenta w trakcie zajęć	Ćwiczenia

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

- WYKŁAD

Semestr 3 – zaliczenie testu sprawdzającego wiedzę z całego semestru

Semestr 4 – zaliczenie testu sprawdzającego wiedzę z całego semestru

Semestr 5 – egzamin pisemny, test jednokrotnego wyboru, 50 pytań

W przypadku nie zaliczenia testu na poziomie min. 60% uzyskanie zaliczenia możliwe jest po napisaniu eseju lub raportu o tematyce wskazanej przez prowadzącego.

Punkty uzyskane z testu są przeliczane na procenty, którym odpowiadają oceny:

5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 91%-100%

4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 81%-90%

4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 71%-80%

3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 61%-70%

3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%

2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%

- ĆWICZENIA

Zaliczenie ma formę praktyczną, poprzez wykonanie symulowanej akcji ratowniczej z zakresu treści programowych przewidzianych do realizacji w danym semestrze.

W celu zaliczenia student jest zobowiązany uzyskać co najmniej 60% punktów przewidzianych do realizacji zadań na zaliczeniu:

5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 91%-100%

4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 81%-90%

4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 71%-80%

3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 61%-70%

3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%

2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	**Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności**
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	270
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	10
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	30
SUMA GODZIN	310
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	12

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta*.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	-
zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Wytyczne resuscytacji 2021. Red. Naukowy Janusz Andres. Polska Rada Resuscytacji, Kraków 2021.

2. Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne i wybrane stany nagłe. Jarosław Gucwa, Maciej Ostrowski [red.]; Wyd. 5, Medycyna Praktyczna, Kraków 2023. **3.** International Trauma Life Support - Ratownictwo przedszpitalne w urazach Roy L. Alson, Kyee H. Han, John E. Campbell; redakcja wydania polskiego Jarosław Gucwa, Paweł Kukla, Maciej Ostrowski, Bartosz Wróbel, Iwona Żurek, Medycyna Praktyczna, Kraków 2022.
Literatura uzupełniająca: 1. Interna Szczeklika: mały podręcznik 2022/23, Andrzej Szczeklik, red. prowadzący Piotr Gajewski, Medycyna Praktyczna, Kraków 2022. **2.** Ostre stany zagrożenia życia w obrażeniach ciała: Krystyn Sosada, Wojciech Żurawiński, PZWL, Warszawa 2022.

Sylabus opracowany przez: dr Jerzy Kiszka, mgr Gabriela Opalińska

Sylabus uaktualniony

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej